

AGENTSCHAP UITBETALING GROEIPAKKET

Beslissing Geschillencommissie nr. 2020/014 van 26 juni 2020

INLEIDENDE SAMENVATTING

Schooltoeslag – Financiële voorwaarden – Gezinsnotie in het Groeipakket (financiële draagkracht) – Feitelijke gezinsvorming - Inkomsten samenwonende partner die niet de biologische vader is van het kind

De Geschillencommissie oordeelt dat overeenkomstig de gezinsnotie in het Groeipakket (financiële draagkracht), er voor de schooltoeslag rekening wordt gehouden met de inkomsten binnen het feitelijk gezin waartoe de leerling behoort, ook al heeft de nieuwe partner van de moeder geen biologische band met het kind.

OPGROEIEN REGIE GESCHILLENCOMMISSIE GROEIPAKKET

BESLISSING

NR. 2020/014

26 juni 2020

REPERTORIUMNR. GC/19/A0076

INZAKE: [redacted] wonende te [redacted]

-Verzoekster-

TEGEN: [redacted], met maatschappelijke zetel te [redacted]

-Verwerende partij-

1. Over het procedureverloop

Gelet op het verzoekschrift dat door verzoekster werd ingediend per e-mail d.d. 4 november 2019 bij de Geschillencommissie, gericht tegen de beslissing van verwerende partij d.d. 24 september 2019;

Gelet op de bevestiging van haar beroep door verzoekster d.d. 22 januari 2020, naar aanleiding van de vraag van het secretariaat van de Geschillencommissie;

Gelet op de beslissing van de Geschillencommissie d.d. 3 februari 2020 waarbij aan verzoekster de ontvankelijkheid van het verzoek werd meegedeeld;

Gelet op het feit dat met inachtneming van de door de overheid opgelegde maatregelen in het kader van de bestrijding van het Coronavirus (Covid-19), de zitting van de Geschillencommissie niet in fysieke aanwezigheid van de betrokkenen kan doorgaan;

Gelet op het feit dat beide partijen behoorlijk in kennis werden gesteld dat zij hun belangen niettemin mondeling kunnen verdedigen of zich daarbij door een raadsman of een gemachtigde kunnen laten vertegenwoordigen;

Gelet op het feit dat noch verzoekster, noch verwerende partij, gevraagd heeft gehoord te worden;

Er werden geen leden van de Geschillencommissie gewraakt.

2. Over de feiten van de zaak

Verwerende partij betaalt kinderbijslag aan verzoekster voor (*13 mei 2011) en (*8 december 2019).

Het verzoek heeft betrekking op de weigering van het recht op de schooltoeslag voor het kind voor het schooljaar 2019-2020.

Verzoekster vormt sedert 3 november 2015 een feitelijk gezin met de heer .

Naar aanleiding van haar zwangerschap informeerde verzoekster op 18 september 2019 bij verwerende partij naar de te vervullen formaliteiten voor de aanvraag startbedrag geboorte en het Groeipakket voor haar tweede kind, alsook naar de datum en het bedrag van de uitbetaling van de schooltoeslag voor het eerstgeboren kind,

Bij e-mail van 24 september 2019 deelde verwerende partij m.b.t. het recht op de schooltoeslag voor aan verzoekster mee dat de gezinsinkomsten van haar en haar partner te hoog bleken te zijn om een schooltoelage te kunnen toekennen.

In navolging van de vraag van verzoekster waarom zij de schooltoeslag vorig jaar wel ontving, terwijl de werksituatie ten opzichte van vorig jaar niet was gewijzigd, deelde verwerende partij op 4 november 2019 aan verzoekster mee dat in tegenstelling tot het vorige schooljaar waarbij er voor mensen die niet gehuwd of wettelijk samenwonend waren geen rekening werd gehouden met het inkomen van de partner, er vanaf het schooljaar 2019-2020 wel rekening werd gehouden met het inkomen van de partner waarmee men een feitelijk gezin vormt.

3. Standpunt van verzoekster

Met haar verzoek reageert verzoekster op de beslissing d.d. 24 september 2019, bevestigd op 4 november 2019, van verwerende partij om geen schooltoeslag te betalen voor het kind

Verzoekster klaagt hierbij aan dat zij in tegenstelling tot vorig jaar nu geen schooltoeslag meer ontving. Zij begrijpt niet waarom nu plots rekening wordt gehouden met de inkomsten van haar partner voor de toekenning van deze toeslag.

Verzoekster verwoordt dit zelf als volgt per e-mail d.d. 4 november 2019 gericht aan de Geschillencommissie:

"Vorig jaar kreeg ik wel nog een schooltoelage, nu blijktbaar niet meer aangezien er nu plots rekening wordt gehouden met beide lonen?"

Als het om kinderen gaat van beide ouders kan ik hier volledig mee akkoord gaan; Maar hier gaat het om MIJN dochter, nieuw samengesteld gezin, waarbij de biologische vader ook nog eens helemaal niks betaald (sic).

Ik ben dan ook van mening dat mijn vriend niet moet 'opdraaien' voor schoolkosten van mijn dochter..

Bij deze vraag ik dus toch nogmaals om mijn recht op deze vergoeding te bekijken."

4. Standpunt van verwerende partij

- E-mail d.d. 24 september 2019 van verwerende partij aan verzoekster:

In de e-mail van 24 september 2019 geeft verwerende partij aan verzoekster m.b.t. de schooltoeslag voor het volgende mee:

"(...) Wat de studietoelage (sic) betreft, dienen wij rekening te houden met uw inkomsten en die van uw partner. Uw gezinsinkomsten blijken te hoog te zijn om een studietoelage te kunnen toekennen. Hieraan kunnen wij manueel niets aanpassen. (...)."

- E-mail dd. 4 november 2019 van verwerende partij aan verzoekster:

In de e-mail van 4 november 2019 bevestigt verwerende partij aan verzoekster de weigering van het recht op de schooltoeslag voor l

"De reden dat u dit jaar, schooljaar 2019-2020, geen recht hebt op de schooltoelage is dat uw gezamenlijk inkomen boven het toegelaten grensbedrag ligt. Echter werd vorig jaar, voor mensen die niet gehuwd of wettelijk samenwonend waren, geen rekening gehouden met het inkomen van de partner. Vanaf dit jaar wordt echter wel rekening gehouden met het inkomen van uw partner waarmee u een feitelijk gezin vormt."

- E-mail d.d. 24 januari 2020 van verwerende partij aan het secretariaat van de Geschillencommissie:

Bij het overmaken van de e-mails van de verwerende partij waarbij verzoekster in kennis werd gesteld van de weigering van het recht op de schooltoeslag, bezorgde de verwerende partij reeds een korte motivering aan het secretariaat van de Geschillencommissie, als volgt:

"In bijlage vindt u de kennisgeving van onze kas aan :

- een eerste mail dateert van 24-9-2019
- een tweede mail dateert van 4-11-2019.

Gelieve te noteren dat voor het kind mbt de separ voldaan wordt aan de nationaliteitsvoorwaarde en aan de pedagogische voorwaarde.

Aan de inkomensvoorwaarde wordt niet voldaan.

Voor de separ telt het betrokken gezin 3 punten (2 personen fiscaal ten laste : en haar halfzus startpunt). Op het adres staan mevrouw l en de heer l samen gedomicilieerd. Hun beider inkomsten dienen dus mee in rekening genomen te worden. Samen hebben zij een inkomen van : euro.

Bij 3 punten dienen de gezinsinkomen tussen de 25.296,38 euro en 47.089,41 te liggen. Bijgevolg wordt niet voldaan aan de inkomensvoorwaarde."

- **E-mail dd. 4 februari 2020 van verwerende partij aan het secretariaat van de Geschillencommissie**

Per e-mail van 4 februari 2020 heeft verwerende partij aan het secretariaat van de Geschillencommissie een toelichting bezorgd met verantwoording van de genomen beslissing als volgt:

"Mevrouw is bijslagtrekker voor haar dochter. Zij geniet kinderbijslag uitbetaald door . Er gebeurde dus een automatisch onderzoek naar haar recht op selectieve participatiebijslag voor. Dit resulteerde in een negatieve beslissing daar het inkomen van 2017 van betrokkene en haar partner te hoog is.

In feite :

1. Het gezin bestaat uit mevrouw , haar dochter. haar partner en hun gemeenschappelijke dochter.
2. De inkomsten van het feitelijk gezin in 2017 bedragen : euro
3. volgt lager onderwijs – extern
4. Puntentelling voor dit gezin = 3

Bij 3 punten mag het gezinsinkomen niet meer bedragen dan 47.089,41 euro. Aangezien het inkomen hier meer dan. euro bedraagt, is er geen recht op selectieve participatiebijslag.

In rechte :

Art 37 van het Groeipakketdecreet voorziet in zijn 1^e lid dat de inkomsten van het gezin waartoe de leerling behoort in rekening genomen worden.

Om te bepalen of een rechthebbende leerling als vermeld in artikel 24, in aanmerking komt voor de selectieve participatietoelagen leerling, wordt uitgegaan van de inkomsten van het gezin waartoe de leerling behoort.

In afwijking van het eerste lid heeft een pleegkind of pleeggast als vermeld in artikel 2, 8° en 10°, van het decreet van 29 juni 2012 houdende de organisatie van pleegzorg, recht op een volledige selectieve participatietoelag leerling op voorwaarde dat het pleegkind of de pleeggast langer dan één jaar onafgebroken bij hetzelfde pleeggezin verblijft.

Voor de toepassing van het tweede lid is artikel 25, eerste lid, van overeenkomstige toepassing.

De memorie van toelichting mbt dit art 37 bevat ook duidelijk deze vermelding.

Artikel 37

Bij de toekenning van de selectieve participatietoelagen leerling wordt rekening gehouden met de inkomsten van het gezin waartoe de leerling behoort.

Pleegkinderen en pleeggasten die langer dan een jaar in het pleeggezin wonen, komen in aanmerking voor een volledige selectieve participatietoelag zonder dat rekening gehouden wordt met de financiële situatie van de pleegouders. Voor de toepassing van het decreet, wordt alleen de perspectiefbiedende pleegzorg bedoeld. Om dit recht op volledige selectieve participatietoelag te kunnen uitvoeren, moet een referentiedatum bepaald worden, wanneer deze voorwaarde van verblijf

vervuld moet zijn. Naar analogie met de bepaling van de toestand van het gezin waartoe de leerling behoort, wordt deze datum bepaald op 31 december van het betrokken schooljaar.

Het begrip "inkomsten" voor de selectieve participatietoelagen wordt afgestemd op het begrip "inkomsten" voor de sociale toelagen binnen de gezinsbijslagen. Waar het systeem van de huidige schooltoelagen gebaseerd is op netto belastbare inkomsten (na aftrek van beroepskosten), zal voor de toekomstige selectieve participatietoelagen gewerkt worden met een bruto belastbaar inkomensbegrip (dus voor aftrek van beroepskosten). Om te vermijden dat gezinnen na het meetellen van de (forfaitaire) beroepskosten in het inkomen de maximumgrens zouden overschrijden, zullen de bestaande minimum- en maximumgrenzen voor elk gezin 'gebruteerd' worden overeenkomstig de regeling van de forfaitaire beroepskosten.

Ook het gezinsbegrip wordt nagenoeg volledig afgestemd op het gezinsbegrip van de sociale toelagen binnen de gezinsbijslagen. Grootste verschilpunt is wel dat er voor de selectieve participatietoelagen aparte statuten voor leerlingen in het secundair onderwijs blijven bestaan (gehuwde, alleenstaande en zelfstandige leerlingen) die recht geven op hogere toelagbedragen.

Implicatie van de harmonisering is wel dat het inkomen van nieuwe partners in een nieuw samengesteld gezin ook zal worden meegeteld wanneer er geen enkele band is met de kinderen.

Deze keuzes zorgen voor een systeem waarbij de kans op het verlies van het recht op de huidige schooltoelage geminimaliseerd wordt, voor een harmonisering die qua toepassing efficiëntiewinsten zal toelaten en maakt het mogelijk dat de selectieve participatietoelagen de sociale toelagen binnen de gezinsbijslagen kunnen versterken en aanvullen.

Art 3 §2 van het BVR Selectieve Participatietoelag bepaalt dat rekening gehouden wordt met de inkomsten van de persoon die dezelfde woonplaats heeft als de leerling en met deze van zijn partner.

Art. 3. §1. Voor de berekening van de inkomsten van het gezin, vermeld in artikel 37, eerste lid, van het decreet van 27 april 2018, wordt rekening gehouden met de inkomsten van beide personen aan wie de selectieve participatietoelagen worden uitbetaald voor een leerling, die dezelfde woonplaats hebben.

§2. In deze paragraaf wordt verstaan onder feitelijk gezin: een leefeenheid waarin twee personen die geen bloed- of aanverwanten tot en met de derde graad zijn, samenwonen en samen een huishouden regelen, hetzij financieel, hetzij op een andere ondersteunende manier.

Er wordt rekening gehouden met de inkomsten van de persoon die dezelfde woonplaats heeft als een leerling en de persoon met wie die persoon een feitelijk gezin vormt als de selectieve participatietoelagen worden uitbetaald aan één persoon alleen of aan twee personen die niet op hetzelfde adres wonen.

Conclusie:

Het is dus duidelijk en zonder twijfel bewezen dat de wetgever met de inkomsten van beide personen rekening wil houden.

Bijgevolg kunnen wij ons niet akkoord verklaren met de mening van mevrouw dat de inkomsten van niet ter zake doende zijn.

Volledigheidshalve wil ik u wel meegeven dat mij door het dossierbeheer werd medegedeeld dat de vorige jaren door Onderwijs inderdaad geen rekening gehouden werd met het inkomen van de bijzit.

Op basis van het decreet van het BVR ter zake dienen wij dit echter vanaf 2019 wel te doen."

Op vraag van de Geschillencommissie bezorgde de Vlaamse Regering op 18 maart 2020 een bewijs van de inkomsten van het gezin, waarop hun weigeringsbeslissing is gebaseerd.

5. Beoordeling in rechte

5.1. Situering

De selectieve participatietoelage (SEPAR), of ook schooltoelage genoemd, kan vanaf het schooljaar 2019-2020 toegekend worden op basis van het Groeipakketdecreet¹. Het betreft een overheveling van de schooltoelagen vanuit het departement Onderwijs.

Onder selectieve participatietoelagen wordt verstaan: toelagen die tot doel hebben een bijdrage te leveren aan de democratisering van het onderwijs, en die worden toegekend aan de leerling ter ondersteuning van zijn deelname aan het onderwijs of aan de student bovenop de studietoelage ter ondersteuning van zijn deelname aan hoger onderwijs (artikel 3, §1, 38° Groeipakketdecreet).

Om recht te hebben op de schooltoelage dient te zijn voldaan aan een aantal voorwaarden.

Aldus bepaalt artikel 24 Groeipakketdecreet (cf. boek 2, deel 2, titel 1):

“Een jaarlijkse selectieve participatietoelage leerling, waarvan het bedrag is bepaald in hoofdstuk 4 van deze titel, wordt toegekend aan de leerling die aan al de volgende voorwaarden voldoet:

1° de leerling heeft de Belgische nationaliteit, of de leerling van wie het bewijs niet geleverd wordt dat hij de Belgische nationaliteit bezit, is toegelaten of gemachtigd om in het Rijk te verblijven of er zich te vestigen overeenkomstig de wet van 15 december 1980 betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen;

2° de pedagogische voorwaarden, vermeld in hoofdstuk 2 van deze titel;

3° de financiële voorwaarden, vermeld in hoofdstuk 3 van deze titel.

De Vlaamse Regering kan algemene vrijstellingen van het eerste lid, 1°, bepalen.

De Vlaamse Regering bepaalt de nadere regels met betrekking tot de selectieve participatietoelagen leerling.”

Nu de verwerende partij aangeeft dat voor het kind in kwestie niet is voldaan m.b.t. de selectieve participatietoelage voldaan wordt aan de nationaliteitsvoorwaarden en de pedagogische voorwaarden, doch niet lijkt te zijn voldaan aan de voormelde financiële voorwaarden, onderzoekt de Geschillencommissie hierna in het bijzonder de zogenaamde financiële voorwaarden.

5.2. Financiële voorwaarden

5.2.1. Ratio legis

Artikel 37, eerste lid, Groeipakketdecreet bevat de volgende algemene bepaling betreffende de financiële voorwaarden voor de toekenning van de selectieve participatietoelage leerling:

---

¹ Decreet van 27 april 2018 tot regeling van de toelagen in het kader van het gezinsbeleid, BS 31.7.2018 (hierna Groeipakketdecreet).

“Om te bepalen of een rechthebbende leerling als vermeld in artikel 24, in aanmerking komt voor de selectieve participatietoelagen leerling, wordt uitgegaan van de inkomsten van het gezin waartoe de leerling behoort.”

De Conceptnota van de Vlaamse Regering “Voor elk kind en elk gezin een groeipakket op maat” geeft de volgende duiding bij de gezinsnotie in het Groeipakketdecreet:

“Bij het toetsen aan een inkomensgrens moet bepaald worden wiens inkomsten er meegeteld worden. In het gezinsbegrip vertrekken we van het principe van draagkracht en houden we enkel rekening met (de inkomens van) de personen die bijdragen aan de draagkracht van het gezin, van zij die consumptiemogelijkheden creëren voor zichzelf en voor de kinderen, en dus de kosten voor de kinderen delen.

We nemen hierbij het gezinsbegrip van het huidige kinderbijslagstelsel over: om een feitelijk gezin te vormen moet men samenwonen op hetzelfde adres, geen bloed- of aanverwant zijn t.e.m. de derde graad, en samen een huishouden regelen en daartoe elk financieel of op een andere manier bijdragen.

Dit heeft als gevolg dat we de inkomsten van volgende personen samentellen:

- wettelijk samenwonenden;*
- gehuwden;*
- feitelijk samenwonende partners die een bloedverwantschap hebben met het kind (of het kind erkend hebben). Dit geldt ook voor feitelijk samenwonenden die niet aan elkaar verwant zijn en waarbij één van de volwassenen geen erkende band heeft met het kind, maar die wel samen een huishouden regelen.”*

De Memorie van toelichting betreffende het Groeipakketdecreet geeft voorts de volgende duiding bij de financiële voorwaarden inzake het recht op de selectieve participatietoelag:

- p. 56:

“Om te bepalen of een leerling recht heeft op studiefinanciering, geldt de financiële draagkracht van het gezin waartoe de leerling behoort, als referentie. De selectieve participatietoelagen beogen de leerling financieel te ondersteunen bij zijn school- en studiekosten om op die manier de leerling toe te laten deel te nemen aan onderwijs, wat de democratisering van het onderwijs ten goede komt. De omvang van de studiefinanciering zal evenwel afhankelijk zijn van het studieniveau om reden dat ook de onderwijskosten sterk afhankelijk zijn van het studieniveau. De financiële voorwaarden zoals deze reeds in het kader van de schooltoelage bestaan, worden voor de toekenning van de selectieve participatietoelagen afgestemd op de sociale toelagen. Dit leidt er ook toe dat de inkomensgrenzen zo moeten vastgesteld worden dat het aandeel van de leerlingen dat in aanmerking komt voor de selectieve participatietoelagen niet zal verminderen.”

- p. 61-62:

“Bij de toekenning van de selectieve participatietoelagen leerling wordt rekening gehouden met de inkomsten van het gezin waartoe de leerling behoort.(...)”

Het begrip “inkomsten” voor de selectieve participatietoelagen wordt afgestemd op het begrip “inkomsten” voor de sociale toelagen binnen de gezinsbijslagen. (...)

Ook het gezinsbegrip wordt nagenoeg volledig afgestemd op het gezinsbegrip van de sociale toelagen binnen de gezinsbijslagen. (...)

Implicatie van de harmonisering is wel dat het inkomen van nieuwe partners in een nieuw samengesteld gezin ook zal worden meegeteld wanneer er geen enkele band is met de kinderen.

Deze keuzes zorgen voor een systeem waarbij de kans op het verlies van het recht op de huidige schooltoelage geminimaliseerd wordt, voor een harmonisering die qua toepassing efficiëntiewinsten zal toelaten en maakt het mogelijk dat de selectieve participatietoelagen de sociale toeslagen binnen de gezinsbijslagen kunnen versterken en aanvullen."

De Geschillencommissie stelt op grond van de voormelde duiding in de Conceptnota en de Memorie van toelichting betreffende het Groeipakketdecreet vast dat sinds het schooljaar 2019-2020 er voor de studiefinanciering d.m.v. de toekenning van de selectieve participatietoelage wordt uitgegaan van een inkomsten- en gezinsnotie die verschillend zijn van de voorgaande jaren sinds de invoering van het Groeipakketdecreet in Vlaanderen op 1 januari 2019. Meer bepaald wordt sindsdien nadrukkelijk uitgegaan van de financiële draagkracht van het gezin waartoe de leerling behoort als referentie om te bepalen of de leerling recht heeft op studiefinanciering en waarbij het inkomstentotaal van het gezin wordt getoetst aan bepaalde inkomensgrenzen teneinde zo te bepalen of er recht is op een selectieve participatietoelage.

5.2.2. De vaststelling van het gezin waartoe de leerling behoort

- algemeen

Om te bepalen of een leerling voldoet aan de decretaal bepaalde financiële voorwaarden om in aanmerking te komen voor een schooltoelage, wordt rekening gehouden met de inkomsten van het gezin waartoe de leerling behoort.

Aldus bepaalt artikel 37, eerste lid Groeipakketdecreet:

"Om te bepalen of een rechthebbende leerling als vermeld in artikel 24, in aanmerking komt voor de selectieve participatietoelagen leerling, wordt uitgegaan van de inkomsten van het gezin waartoe de leerling behoort."

- 5 gezinscategorieën

De vaststelling van het gezin waartoe de rechthebbende leerling behoort, gebeurt aan de hand van 5 gezinscategorieën, zoals gedefinieerd in artikel 38 Groeipakketdecreet, als volgt:

"§1. Er wordt rekening gehouden met de volgende categorieën van gezinnen:

1° een gezin waarin de rechthebbende leerling zijn woonplaats heeft bij één ouder of bij beide ouders samen;

2° een gezin waarin de rechthebbende leerling ingevolge een gerechtelijke uitspraak of een tussenkomst van een publiekrechtelijke overheid of instelling zijn woonplaats heeft bij een andere natuurlijke persoon dan de ouders, of een gezin waarin de rechthebbende leerling op 31 december van het schooljaar in kwestie zijn woonplaats heeft bij een andere natuurlijke persoon dan één ouder of beide ouders;

3° gehuwde leerlingen;

4° zelfstandige leerlingen;

5° alleenstaande leerlingen.

§2. De categorie waartoe een gezin behoort, wordt voor elke rechthebbende leerling als vermeld in artikel 24, afzonderlijk bepaald.

§3. De Vlaamse Regering geeft een nadere begripsomschrijving van de verschillende categorieën van gezinnen op basis waarvan de selectieve participatietoeslag leerling wordt berekend, en bepaalt met welke inkomsten van welke personen rekening wordt gehouden om de gezinsinkomsten, vermeld in artikel 39, vast te stellen.

§4. Om te bepalen tot welke categorie van gezin een rechthebbende leerling als vermeld in artikel 24, behoort, wordt eerst nagegaan of de leerling voldoet aan de voorwaarden voor de categorie van gehuwde leerlingen, vermeld in paragraaf 1,3°, dan of de leerling voldoet aan de voorwaarden voor de categorie van zelfstandige leerlingen, vermeld in paragraaf 1,4°, daarna of de leerling voldoet aan de voorwaarden van de categorie van het gezin waarin de leerling zijn woonplaats heeft, vermeld in paragraaf 1,1°, vervolgens of de leerling voldoet aan de voorwaarden voor de categorie van het gezin, vermeld in paragraaf 1, 2°.

Als wordt vastgesteld dat de leerling niet behoort tot een van de categorieën van gezinnen, vermeld in paragraaf 1, 1°, 2°, 3° of 4°, wordt nagegaan of de leerling voldoet aan de voorwaarden voor de categorie van alleenstaande leerling, vermeld in paragraaf 1, 5°.

Als wordt vastgesteld dat de leerling niet behoort tot een van de categorieën van gezinnen, vermeld in paragraaf 1, wordt de leerling beschouwd als een persoon die behoort tot de categorie van gezin, vermeld in paragraaf 1, 1° of 2°, waarbij, in voorkomend geval, wordt uitgegaan van de laatste woonplaats van de leerling bij één ouder of bij een andere natuurlijke persoon als vermeld in paragraaf 1, 2°."

Zoals bepaald in de voormelde §4, voorziet het decreet op dwingende wijze de rangorde om te bepalen tot welk gezinstype een leerling behoort. De rangorde zorgt ervoor dat aan een leerling steeds maximaal het recht op een selectieve participatietoeslag wordt gegarandeerd.² Om de gezinscategorie te bepalen waartoe de leerling behoort, wordt zodoende eerst nagegaan of hij een gehuwde leerling is, daarna of hij een zelfstandige leerling is, dan of hij bij (één van) zijn ouders zijn domicilie heeft, vervolgens of hij zijn domicilie heeft bij natuurlijke personen andere dan de ouders (opvoeders) en ten slotte of hij alleenstaande leerling is.³

- Tijdstip

Het is de situatie op basis van het domicilie van de rechthebbende leerling op 31 december 2019 die bepalend is voor de definitieve vaststelling van het recht op schooltoeslag voor het schooljaar 2019-2020. De Memorie van toelichting verduidelijkt dat door de toestand van het gezin waartoe de rechthebbende leerling behoort te bepalen op grond van de toestand op 31 december van het betrokken schooljaar, alle leerlingen binnen één schooljaar gelijk worden behandeld.⁴

Aldus bepaalt artikel 25, eerste lid, Groeipakketdecreet:

"Om de toestand van het gezin waartoe de rechthebbende leerling behoort, te bepalen, wordt bij de toepassing van dit decreet rekening gehouden met de toestand op 31 december van het schooljaar in kwestie."

---

² Mvt. p. 63.

³ cf. toelichtingsnota nr. 13 van 3 december 2019 van het Agentschap Uitbetaling Groeipakket.

⁴ Mvt., p. 56.

- **Feitelijk gezin:**

Het gezin waartoe de rechthebbende leerling behoort, wordt vastgesteld op basis van het domicilie van de rechthebbende leerling in het Rijksregister als volgt:

Artikel 3, §1 en §2, eerste en tweede lid BVR Selectieve participatietoelagen⁵:

"§1. Voor de berekening van de inkomsten van het gezin, vermeld in artikel 37, eerste lid, van het decreet van 27 april 2018, wordt rekening gehouden met de inkomsten van beide personen aan wie de selectieve participatietoelagen worden uitbetaald voor een leerling, die dezelfde woonplaats hebben.

§2. In deze paragraaf wordt verstaan onder feitelijk gezin: een leefeenheid waarin twee personen die geen bloed- of aanverwanten tot en met de derde graad zijn, samenwonen en samen een huishouden regelen, hetzij financieel, hetzij op een andere ondersteunende manier.

Er wordt rekening gehouden met de inkomsten van de persoon die dezelfde woonplaats heeft als een leerling en de persoon met wie die persoon een feitelijk gezin vormt als de selectieve participatietoelagen worden uitbetaald aan één persoon alleen of aan twee personen die niet op hetzelfde adres wonen. (...)"

Artikel 3, §2, vijfde lid BVR Selectieve participatietoelagen stelt verder ook:

"Het samenwonen, vermeld in het eerste lid, blijkt uit een gemeenschappelijk domicilie volgens het Rijksregister en kan alleen weerlegd worden door een officieel document van een overheid of een overheidsinstelling dat gebaseerd is op de reële gezinssituatie."

Artikel 3, §2, negende lid BVR Selectieve participatietoelagen bepaalt ten slotte op welke wijze de vorming van een feitelijk gezin kan weerlegd worden.

5.2.3. Inkomsten waarmee wordt rekening gehouden

Voor de vaststelling van de schooltoeslag werd in het BVR Selectieve participatietoelagen bepaald welke inkomsten van het gezin waartoe de rechthebbende leerling behoort, in aanmerking worden genomen, als volgt:

Artikel 7 BVR Selectieve participatietoelagen:

"De inkomsten van het gezin, vermeld in artikel 37, eerste lid, van het decreet van 27 april 2018, bestaan uit al de volgende elementen samen:

1° de volgende belastbare inkomsten, voor aftrek van de aftrekbare bestedingen:

a) de beroepsinkomsten:

1) voor de beroepsinkomsten in loonverband: vóór de aftrek van beroepskosten;

2) voor de beroepsinkomsten als zelfstandige: na de aftrek van beroepskosten, vermenigvuldigd met een factor 100/80;

⁵ Besluit van 17 mei 2019 van de Vlaamse Regering betreffende de selectieve participatietoelagen leerling, BS 15.7.2019.

- b) de uitkeringen in het kader van de ziekteverzekering;
- c) de werkloosheidsuitkeringen;
- d) de pensioenen;

2° 80% van de onderhoudsgelden die uitbetaald zijn aan de persoon of personen van wie de inkomsten voor de berekening van de toelage in aanmerking worden genomen;

3° drie keer het geïndexeerde kadastraal inkomen vreemd gebruik en één keer het geïndexeerde kadastraal inkomen voor eigen beroepsdoeleinden;

4° de inkomensvervangende tegemoetkoming, toegekend conform de wet van 27 februari 1987 betreffende de tegemoetkoming aan personen met een handicap;

5° het leefloon, toegekend conform de wet van 26 mei 2002 betreffende het recht op maatschappelijke integratie;

6° het equivalent van leefloon, toegekend conform de wet van 2 april 1965 betreffende het ten laste nemen van de steun verleend door de openbare centra voor maatschappelijk welzijn;

7° alle inkomsten die voortvloeien uit de beroepsactiviteit, toegekend aan de personeelsleden van een Europese of andere internationale instelling, verminderd met de persoonlijke bijdragen voor de verzekering die de instelling organiseert om socialezekerheidsrisico's te dekken.

In afwijking van het eerste lid, 1°, wordt 80% van de onderhoudsgelden die betaald zijn door de persoon of personen van wie de inkomsten voor de berekening van de toeslag in aanmerking worden, wel afgetrokken van de belastbare inkomsten.

Voor de omrekening naar het inkomen van het gezin conform dit artikel, worden in het Wetboek van de Inkomstenbelastingen geldende regels gevolgd."

Voor de vaststelling van de schooltoeslag voor het schooljaar 2019-2020 wordt er rekening gehouden met de inkomsten betreffende het inkomstenjaar 2017. Aldus bepaalt artikel 12, §1, eerste lid, BVR Selectieve participatietoelagen: "De inkomsten, vermeld in artikel 7 tot en met 10, zijn de inkomsten die blijken uit het aanslagbiljet dat betrekking heeft op de inkomsten van het kalenderjaar dat twee jaar voorafgaat aan het kalenderjaar waarin het schooljaar in kwestie begint."

Hierbij merkt de Geschillencommissie op dat in het kader van de zogenaamde manuele alarmbelprocedure, een gezin de actuele inkomenssituatie kan inroepen aan de hand van bewijsstukken van minstens zes maanden die aantonen dat de gezinsinkomsten in het kalenderjaar waarin het schooljaar is gestart, onder de inkomensgrenzen liggen. Aldus bepaalt artikel 15 BVR Selectieve participatietoelagen: "De personen die geen selectieve participatietoelagen ontvangen onder toepassing van de automatische procedure, vermeld in hoofdstuk 5, kunnen bewijzen dat hun gezinsinkomen voldoet aan de inkomensgrenzen door een verzoek tot toekenning of herziening te richten aan de uitbetalingsactor. Het verzoek tot toekenning of herziening bevat bewijsstukken van minstens zes maanden die aantonen dat het gezinsinkomen in het kalenderjaar waarin het schooljaar is gestart, onder de inkomensgrenzen, vermeld in artikel 20, tweede lid, ligt."

5.2.4. De puntentelling

Aangezien de gezinsinkomsten geen volledige indicatie geven van de financiële draagkracht, wordt ook nog rekening gehouden met andere factoren, zoals het aantal personen ten laste in het gezin. Per factor worden punten toegekend. Het aantal punten dat aan het gezin wordt toegekend, bepaakt

de hoogte van de toegelaten maximuminkomensgrens. Zo wordt elke persoon die fiscaal ten laste is van het gezin geteld voor één punt.⁶

Aldus wordt op basis van artikel 41 Groeipakketdecreet bij het vastleggen van de minimum- en maximumgrens rekening gehouden met de volgende factoren:

"§1. Bij het vastleggen van de minimum- en maximuminkomensgrens wordt rekening gehouden met de volgende factoren:

1° het aantal personen ten laste in het gezin;

2° het aantal studenten in het gezin die tijdens het school- of academiejaar in kwestie hoger onderwijs volgen;

3° het aantal personen in het gezin die fiscaal als gehandicapt worden aangemerkt.

§2. De waarde van elke factor wordt uitgedrukt in punten."

Artikel 42, §1 Groeipakketdecreet bepaalt welke personen en categorieën bij die berekening worden gelijkgesteld met een punt, namelijk:

"§1. De volgende personen en categorieën worden bij de berekening van de minimum- en maximuminkomensgrenzen gelijkgesteld met een punt:

1° elke persoon in het gezin die fiscaal ten laste is van personen van wie de gezinsinkomsten bij de berekening van de selectieve participatietoeslag in aanmerking worden genomen;

2° elke leerling of student in het gezin die niet meer fiscaal ten laste is van de personen van wie de gezinsinkomsten bij de berekening van de selectieve participatietoeslag in aanmerking worden genomen, omdat hij bestaansmiddelen heeft gehad, op voorwaarde dat hij niet in aanmerking komt voor het statuut van gehuwde, zelfstandige of alleenstaande leerling of student;

3° elke persoon van wie de gezinsinkomsten bij de berekening van de selectieve participatietoeslag in aanmerking worden genomen, en die op 31 december van het schooljaar in kwestie fiscaal als gehandicapt wordt aangemerkt;

4° de categorie van gezin die valt onder het toepassingsgebied van artikel 38, §1, 1°, 2° of 3°. De categorie van gezin die valt onder het toepassingsgebied van artikel 38, §1, 4° of 5°, levert een punt op, op voorwaarde dat de gezinsinkomsten van de zelfstandige, respectievelijk alleenstaande leerling in aanmerking genomen kunnen worden bij de berekening van de selectieve participatietoeslag van de persoon, vermeld in paragraaf 1, 1° of 2°. (...)

5.2.5. Inkomensgrenzen

De vaststelling van het totaal aantal punten van de gezinslast bepaalt vervolgens aan welke minimum- en maximuminkomensgrens het totale gezinsinkomen moet worden getoetst.

Aldus bepaalt artikel 43 Groeipakketdecreet:

"§1. De minimum- en maximuminkomensgrenzen worden vastgelegd aan de hand van een puntensysteem, gaande van nul tot twintig:

---

⁶ Mvt., p. 63.

1° de minimuminkomensgrens stemt voor een gezin met nul punten overeen met 11.808,74 euro en voor een gezin met twintig punten met 47.153,27 euro;

2° de maximuminkomensgrens stemt voor een gezin met nul punten overeen met 24.153,07 euro en voor een gezin met twintig punten met 103.406,48 euro.

§2. De Vlaamse Regering legt de nadere regels vast om de minimum- en maximuminkomensgrenzen te bepalen."

Zo zal voor een gezin wiens inkomsten onder de minimuminkomensgrens vallen, de leerling een volledige selectieve participatietoeslag ontvangen. Indien de gezinsinkomsten zich situeren tussen de minimum en maximum toegelaten inkomensgrenzen, dient het spanningsveld tussen beide als basis voor de hoogte van de selectieve participatietoeslag. Een leerling ontvangt de minimum selectieve participatietoeslag indien de gezinsinkomsten gelijk zijn aan de maximuminkomensgrens.⁷

Aldus bepaalt artikel 39 Groeipakketdecreet:

"§1. Een rechthebbende leerling als vermeld in artikel 24, heeft recht op een volledige selectieve participatietoeslag als de gezinsinkomsten gelijk zijn aan of lager zijn dan de voor het gezin in aanmerking te nemen minimuminkomensgrens, vermeld in artikel 43.

§2. Een rechthebbende leerling als vermeld in artikel 24, heeft geen recht op een selectieve participatietoeslag als de gezinsinkomsten hoger zijn dan de voor het gezin in aanmerking te nemen maximuminkomensgrens, vermeld in artikel 43.(...).

§3. Als de in aanmerking te nemen gezinsinkomsten hoger zijn dan de minimuminkomensgrens, vermeld in artikel 43, maar lager zijn dan de maximuminkomensgrens, vermeld in artikel 43, wordt een selectieve participatietoeslag verleend waarvan het bedrag gelijk is aan het bedrag van de volledige selectieve participatietoeslag, vermeld in artikel 47, eerste lid, of artikel 48, vermenigvuldigd met de coëfficiënt van de formule (maximuminkomensgrens min gezinsinkomsten) / (maximuminkomensgrens min minimuminkomensgrens). (...)

§5. Een rechthebbende leerling als vermeld in artikel 24, heeft recht op de minimale selectieve participatietoeslag als de gezinsinkomsten gelijk zijn aan de maximuminkomensgrens, vermeld in artikel 43."

De in het voormelde artikel 43 Groeipakketdecreet vermelde minimuminkomensgrenzen en maximuminkomensgrenzen zijn als volgt bepaald in artikel 20 BVR Selectieve participatietoelagen:

*"De volgende minimuminkomensgrenzen gelden als minimuminkomensgrenzen als vermeld in artikel 43, §1, 1°, van het decreet van 27 april 2018:
(...) 4° 25.296,38 euro voor een gezin met drie punten; (...)*

*De volgende maximuminkomensgrenzen gelden als maximuminkomensgrenzen als vermeld in artikel 43, §1, 2°, van het voormelde decreet:
(...) 4° 47.089,41 euro voor een gezin met drie punten; (...)*

---

⁷ Mvt. p. 63.

5.2.6. Toepassing van de sinds het schooljaar 2019-2020 geldende financiële voorwaarden op het voorliggende verzoek

Hierna gaat de Geschillencommissie na in welke mate de verzoekster aanspraak kan maken op een selectieve participatietoeslag voor haar kind voor het schooljaar 2019-2020 op grond van de actuele voorwaarden zoals bepaald in het Groeipakketdecreet en het BVR Selectieve participatietoelagen.

Inzake de vaststelling van het gezin waarvan de inkomsten in aanmerking moeten worden genomen, stelt de Geschillencommissie vast dat het gezin van de verzoekster valt onder de omschrijving van voornoemd artikel 38, § 1, 1° Groeipakketdecreet: het betreft een gezin waarbij de rechthebbende leerling zijn woonplaats heeft bij één ouder. Op basis van de gegevens van het Rijksregister blijkt dat de verzoekster, haar partner de heer [naam] alsook de kinderen [naam] en [naam] op 31 december 2019 op hetzelfde adres in Vlaanderen gedomicilieerd waren.

Op basis van de beschikbare gegevens stelt het secretariaat vast dat er geen documenten als bedoeld in het voormeld art. 3, §2, vijfde lid BVR Selectieve participatietoelagen worden bijgebracht om het samenwonen te weerleggen, noch wordt de feitelijke gezinsvorming als bedoeld in artikel 3, §2, eerste en tweede lid BVR Selectieve participatietoelagen weerlegd op de wijze bepaald in artikel 3, §2, negende lid BVR Selectieve participatietoelagen.

Gelet op de supra toegelichte ratio legis alsook de expliciete bepalingen in het Groeipakketdecreet en het BVR Selectieve participatietoelagen, meent de Geschillencommissie dat er kan worden gesteld dat het effectief de bedoeling was om bij de toekenning van de selectieve participatietoeslag rekening te houden met het inkomen van de ouder en met het inkomen van de persoon met wie deze een feitelijk gezin vormt op 31 december van het betreffende schooljaar.

Rekening houdende met de supra toegelichte financiële voorwaarden, stelt de Geschillencommissie vast dat ervoor het gezin van de verzoekster, 3 punten kunnen worden toegekend, met name op basis van artikel 42, §1, 1° (2 kinderen fiscaal ten laste) en 4° (het kind [naam] als rechthebbende leerling heeft haar woonplaats bij één van haar ouders). Ook de verwerende partij stelde dat ervoor dit gezin 3 punten kunnen worden toegekend.

Toegepast op voorliggend verzoek geldt voor een gezin met maximum 3 punten een minimuminkomensgrens van 25.296,38 euro en een maximuminkomensgrens van 47.089,41 euro (cf. art. 20 BVR Selectieve Participatietoelagen).

Uit het door verwerende partij aangeleverde bewijs van de totale inkomsten van de inkomensverstrekkers (van de verzoekster, [naam] en haar partner [naam]) blijkt dat het inkomen van het gezin in 2017 [naam] euro bedroeg. Vermits de totale gezinsinkomsten het maximumgrensbedrag van 47.089,41 euro overschrijden stelt de Geschillencommissie vast dat het recht op de selectieve participatietoeslag voor [naam] niet kan worden vastgesteld.

De verwerende partij heeft volgens de Geschillencommissie bijgevolg correct gehandeld en heeft terecht rekening gehouden met het inkomen van mevrouw [naam] en met het inkomen van de heer [naam].

Op basis van het hogergenoemde voldoet de verzoekster op basis van de gezinsinkomsten van 2017 niet aan de voorwaarden om recht te hebben op een selectieve participatietoeslag (schooltoeslag) voor het kind [naam] voor het schooljaar 2019-2020.

Wel meent de Geschillencommissie de verzoekster te kunnen wijzen op de mogelijkheid om desgevallend beroep te doen op de manuele alarmbelprocedure, zoals voorzien in art. 15 BVR Selectieve Participatietoelagen. In het geval namelijk dat het actuele gezinsinkomen verminderd is en het daardoor wel voldoet aan de inkomensgrenzen (dus lager is dan 47.089,41 euro) kan de verzoekster meer bepaald een verzoek tot toekenning of herziening richten aan haar uitbetalingsactor. Zij dient dan bewijsstukken van minstens 6 maanden bij te brengen die aantonen dat het gezinskomen in 2019 onder de inkomensgrenzen ligt.

6. Beslissing

Gelet op het Decreet van 27 juli 2018 tot regeling van de toelagen in het kader van het gezinsbeleid (BS 31 juli 2018), artikelen 104-114;

Gelet op het Besluit van 29 juni 2018 van de Vlaamse Regering betreffende de oprichting van een commissie van beroep tegen de beslissing van de uitbetalingsactor over de toelagen in het kader van het gezinsbeleid of tegen het uitblijven ervan;

Na beraadslaging en om al de voormelde elementen, oordeelt de Geschillencommissie dat de vordering van de verzoekende partij ontvankelijk maar **ongegrond** is.

Aldus uitgesproken te Brussel op 26 juni 2020.

De commissie was samengesteld uit :

- De heer Herman Verlinden, voorzitter;
- De heer Ignace Lambert en mevrouw Anja Hellemans , effectieve leden.

Opgemaakt in drie originele exemplaren, waaronder één exemplaar voor elke partij.

Er kan beroep tegen deze beslissing worden ingesteld bij de griffie van de Arbeidsrechtbank te Gent, afdeling Kortrijk, Gerechtsgebouw II, Beheerstraat 41 te 8500 Kortrijk.

De partijen beschikken hiervoor over een termijn van 3 maanden te rekenen vanaf de derde dag na de datum van dit aangetekend schrijven (art. 115, § 1, 1e lid van het Decreet van 27 april 2018 en art. 22, 3e lid van het Besluit van de Vlaamse Regering van 29 juni 2018).

De voorzitter

De secretaris

H. Verlinden

M. Serlippens

Door toepassing van het Decreet van 1 maart 2019 tot ontbinding van het Fonds Jongerenwelzijn en tot wijziging van het decreet van 30 april 2004 tot oprichting van het intern verzelfstandigd agentschap met rechtspersoonlijkheid Kind en Gezin en het decreet van 12 juli 2013 betreffende de integrale jeugdhulp wijzigt vanaf 18 april 2019 de naam van 'Kind en Gezin' in 'Opgroeien regie'. De taken en opdrachten van het agentschap Kind en Gezin worden integraal overgenomen. Vanaf de inwerkingtreding van het vermelde decreet van 1 maart 2019 wordt op alle officiële documenten de benaming 'Opgroeien regie' gebruikt. De benaming Kind en Gezin wordt nog behouden in communicatie naar de ouders en voorzieningen om de herkenbaarheid en continuïteit van de dienstverlening te behouden.